

CRONOLOGIA DE JAUME VIDAL I VIDAL

- 1918 Naixement de Jaume Vidal i Vidal el 21 d'agost al Vendrell.
- 1926 Estudis de solfeig amb el mestre Joan Ivern.
- 1930 El pare li compra un trombó de pistons i vares.
- 1942 Entra a formar part de l'Orquestra Rialto en la qual toca el trombó de vares.
- 1944 Deixa de tocar a l'Orquestra Rialto i s'inicia en el món de la gralla com a timbaler per passar després a la gralla.
- 1945 Forma colla amb l'Anton Mañé, *Ton de la Gralla* i Josep Sonet, *Peces*, com a timbaler. Algunes vegades hi participa Jaume Esteve, *Casalta*, timbaler, i Joan Mallofré, *Ros Camat*, com a segon timbal. Aquesta colla va funcionar fins al 1951. També era coneguda com la Colla del Carboner.
- 1947 Comença a tocar la gralla amb la Colla Vella dels Xiquets de Valls. Aquest mateix any compon *L'Amigo*, dedicat a un casteller de la colla Vella dels Xiquets de Valls. És una de les peces més tocades en gralla.
- 1948 Inicia estudis d'harmonia i composició al Conservatori Municipal de Música de Barcelona fins al 1951.
- 1952 S'integra a l'orquestra vendrellenca Bristol's i hi toca el trombó de vares.
- 1956 Deixa de tocar amb l'orquestra Bristol's, i passa a tocar només la gralla.
- 1957 Forma un grup de grallers amb Joan Domingo, *Macari*; Anton Mañé, *Ton de la Gralla*; Joan Jané, *Merengué*, i com a timbalers Jaume Esteve, *Casalta*, i també Josep Vernet. Es casa amb Emília Alcalà i Vendrell i amb qui va tenir dos fills, en Jaume (1963) i la Montserrat (1965).
- 1975 Fundació de les Gralles del Baix Penedès. Aquesta primera etapa dura fins al 1980 i a més de Jaume Vidal, en formen part Joan Jané, *Merengué*; Eduard Vericat; Anton Mañé, *Ton de la Gralla*, i Joan *Baltasar* Vidal, *Tof*.
- 1976 Rep un homenatge a Altafulla de deu colles castelleres per l'estrena de *Himne del casteller* compost per ell. Comença a tocar amb el Ball de Bastons de l'Arboç fins al 1991.
- 1980 Comença a donar classes de gralla al Vendrell a joves de la vila. I s'inicia una segona etapa de les Gralles del Baix Penedès, amb nous grallers provinents de les seves classes.
- 1982 Comença a acompanyar el Ball de Bastons del Vendrell.
- 1984 Creació de la Cobla Primitiva o petita cobla de sardanes que fa vuit concerts durant la seva trajectòria.

- 1988 Nomenen Jaume Vidal Graller d'Honor de la Vila de l'Arboç en motiu del 70è aniversari del Ball de Bastons de l'Arboç.
- 1991 Fa una lliçó magistral de gralla i de construcció d'inxes al Centre Artesà Tradicionàrius (CAT). A Reus, se li lliura l'emblema d'argent de la Generalitat de Catalunya. El Jaume Vidal deixar de tocar la gralla d'una manera activa.
- 1992 Publicació del llibre *Repertori d'en Jaume Vidal i Vidal: músiques per a gralla*. Rep un homenatge de la vila del Vendrell per la seva trajectòria com a músic, mestre i compositor.
- 1996 El 4 de maig Jaume Vidal i Vidal mor al Vendrell.
- 2000 Homenatge al Vendrell pels 25 anys de la fundació de les Gralles del Baix Penedès.
- 2012 La família de Jaume Vidal cedeix la documentació del músic a l'Arxiu Comarcal del Baix Penedès.
- 2013 Amb motiu del 95è aniversari del seu naixement, se li ret un homenatge a l'Auditori Pau Casals del Vendrell.
- 2018 Centenari del naixement de Jaume Vidal i Vidal.

Imatges de Jaume Vidal: Fons de Jaume Vidal i Vidal de l'Arxiu Comarcal del Baix Penedès i Anna Nin.

Volem agrair la col·laboració de Les Gralles de Baix Penedès, Marta Juncadella i Jordi Quintana.

PRESENTACIÓ

El concert de Música de Gralles d'enguany, el tretzè que fem, està dedicat a Jaume Vidal i Vidal, *Carboner*, en el centenari del seu naixement. Si bé el 2013 ja li vam fer un homenatge amb motiu de la cessió de les partitures, cartes i fotografies que la seva esposa Emília Alcalà i Vendrell i els seus fills Montserrat i Jaume Vidal i Alcalà havien fet a l'Arxiu Comarcal del Baix Penedès, des de Les Gralles del Baix Penedès volem mantenir viu el record del nostre *Maestro* i difondre el seu repertori i el seu so de gralla. Des del mes de gener, una autoanomenada «Comissió del Centenari de Jaume Vidal» de la qual n'hem format part, ha estat planificant i coordinant diversos actes al voltant d'aquest aniversari que s'han dut a terme per iniciativa d'entitats del Vendrell, entre els quals volem destacar:

- El 8 de juny, concert del grup de gralles Quatre Quarts organitzat per l'Associació d'Amics de l'Orgue del Vendrell, i presentació del llibre *Commemoració 100 anys del naixement Jaume Vidal i Vidal*, amb arranjaments de peces seves per a quatre de gralles, fets per Carlota Baldrís, Roger Conesa, Lluís Giménez, Ivan Joanals i David Valera, i editat per l'Associació d'Amics de l'Orgue de Vendrell.
- El 15 de juny, concert de Les Gralles del Baix Penedès amb motiu del centenari del naixement de Jaume Vidal i Vidal, fundador del grup i mestre dels grallers i gralleres de la segona època.
- El 22 d'agost, concert de gralles amb Canya d'Or & Brass i Xavi Lozano, organitzat per Música a la Vila.
- I avui 12 d'octubre, aquest concert de Música de Gralles al Vendrell organitzat per l'Auditori Pau Casals en el seu Cicle de Tardor, amb els grups de gralles del Vendrell, Les Gralles del Baix Penedès, Tocats de Canya, Els Mosquits i Els Aixarts, i amb l'Orquestra de Ministrils de l'Escola Municipal de Música - Centre de les Arts de l'Hospitalet de Llobregat.

En aquest homenatge hem volgut convidar un grup d'una Escola Municipal de Música que uneix joventut i maduresa, estudiants i professorat, tradició i innovació al voltant de les peces de Jaume Vidal i, per tant, amb un repertori «vidalenc».

Amb ells, la tasca de creació i difusió del repertori i de la música o arranjaments per a gralles, s'estén i diversifica a altres instruments i formacions musicals més heterodoxes, que generen un interessant diàleg entre la tradició i la modernitat.

Quan la Comissió del Centenari de Jaume Vidal va iniciar el projecte que ens ha portat fins aquí, també va planificar la publicació del llibre *Esbós biogràfic i musical de Jaume Vidal i Vidal*, que es presentarà abans d'acabar aquest any del seu centenari, i que recull la seva biografia i cronologia; diverses entrevistes a familiars, companys coetanis, deixebles i altres persones que el van conèixer; el recull documentat de les seves composicions i arranjaments, i l'edició d'algunes d'aquestes composicions i arranjaments.

Les Gralles del Baix Penedès
El Vendrell, 2018

Imp. Ramon - El Vendrell

Música de GRALLES al Vendrell

CONCERT HOMENATGE
A JAUME VIDAL I VIDAL,
EN EL CENTENARI DEL
SEU NAIXEMENT

Les Gralles
del Baix Penedès
(EL VENDRELL)

Els Mosquits
(EL VENDRELL)

Tocats de Canya
(EL VENDRELL)

Els Aixarts
(EL VENDRELL)

Orquestra de Ministrils de l'Escola Municipal
de Música - Centre de les Arts
(L'HOSPITALET DE LLOBREGAT)

Auditori del Tívoli • Temp. octubre–desembre 2018
Divendres 12 * Octubre 2018 * 20:30h vespre

PROGRAMA

LES GRALLES DEL BAIX PENEDÈS,

grup creat al Vendrell el 1975 per Jaume Vidal i Vidal, *Carboner*

- *Mirall d'aigua*, havanera, Jordi Molina, 2016. Arranj. Jordi López, 2018
- *La font d'en Balcells*, ballet, Jaume Vidal i Vidal, 1984. Arranj. Óscar Francés, 2018. Peça dedicada «als esposos Josep i Rosa», Josep Balcells i Rosa Font

Gralles: Óscar Francés, Carles Guasch, Jordi Inglès, *Bero*, Antònia Lluch, Joan Ramon Ivern, Josep Joan Pellejà, *Pelle*, i Edgar Solé
Timbals: Rafel Claramunt i Eduard Miravalls

Gralles del Baix Penedès, grup creat al Vendrell el 1975 per Jaume Vidal i Vidal, Carboner

TOCATS DE CANYA,

grup creat al Vendrell el 1998

- *Masurca del Tio Bartolo*, tradicional aragonesa, del repertori de José Sancho, *Tío Bartolo*. Arranj. 2a veu Blas Coscollar i 3a veu Francesc Rius, 2009
- *Mazurca (Masurca)*, Jaume Vidal i Vidal, 1952

Gralles: Pere Esteban, Joan Figueras i Felip Nin
Timbal: Àngel Aunió

Gralles del Baix Penedès, grup creat al Vendrell el 1998

ELS MOSQUITS,

grup creat al Vendrell el 2009

- *Camarrera de mi amor*, bolero, José Dolores Quiñones Sotolongo, aprox. 1950. Arranj. Adrià Grandia, 2018. Popularitzada per Benny Moré, Antonio Machín i l'Orquestra Plateria
- Rocacrespa*, sardana, Jaume Vidal i Vidal. Arranj. Adrià Grandia, 2018

Gralles: Adrià Grandia i Jordi Inglès, *Bero*
Timbal: Daniel Cañellas, *Mosquit*

Gralles del Baix Penedès, grup creat al Vendrell el 2009

ELS AIXARTS,

grup creat al Vendrell el 2012

- *Marxa dolça a Joan Ferret i Carbonell*, Jaume Vidal i Vidal, 1968. Arranj. Jordi López, 2018
- *L'avi Tof*, Jaume Vidal i Vidal, 1968. Arranj. Jordi López, 2018 Peça dedicada «als esposos Joan "Baltasar" Vidal i Montserrat Mercadé». A Joan Vidal tothom li deia *Baltasar* i seu renom era *Tof*

Gralles: Jordi López, Johnny Martínez i Jaume Palau
Timbal: Rubén Ortega

ORQUESTRA DE MINISTRILS DE L'ESCOLA MUNICIPAL DE MÚSICA – CENTRE DE LES ARTS DE L'HOSPITALET DE LLOBREGAT

Direcció: Eduard Casals

- *Falcons de Vilafranca*, marxa, Jaume Vidal i Vidal, 1984

- *Niña Hechicera*, masurca, C. Montilla, principis segle xx. Arranj. per a gralles de Jaume Vidal i Vidal Peça popular a Perú i Xile, que va ser popularitzada per Violeta Parra, la qual comentava que l'havia après de la seva mare. A les partitures editades hi consta «Mazurca coreable y de buena fé»

- *L'Aboi*, ball de bastons, Jaume Vidal i Vidal, 1983 Aboi (*A bo i...*) és un terme molt vendrellenc i penedesenc que vol dir «gairebé» o «aproximadament». És molt possible que originàriament fos *boi* o *a boi*. A. M. Alcover i F. de B. Moll, a l'entrada bo del seu Diccionari Català-Valencià-Balear (Palma de Mallorca, 1962), recullen que «VI. *Bo i* (escrit també *boi*)» és propi del Penedès.

- *L'Eduard i la Joana*, cercavila, Jaume Vidal i Vidal, abril 1980 Peça dedicada «als esposos Eduard Vericat i Joana Miret de Torredembarra». Eduard Vericat va ser graller, i a finals de 1975 o principis de 1976 es va incorporar a les acabades de crear Gralles del Baix Penedès, que estaven formades pels grallers Jaume Vidal i Vidal, *Carboner*; Anton Mañé, *Ton de la Gralla*; Joan Jané Escofet, *Merenguet*, i el timbaler Joan *Baltasar* Vidal, *Tof*. Va tocar en aquesta primera època de Les Gralles del Baix Penedès fins a finals de 1982.

- *L'Hort de l'Abadia*, sardana (19/51), Jaume Vidal i Vidal, 1986 També anomenada *La hac de la a* per Les Gralles del Baix Penedès. Jaume Vidal comentava que la inspiració per compondre-la li va venir en una actuació que Les Gralles del Baix Penedès van fer a l'Hort de l'Abadia de Vilabella, on també van actuar Roser Olivé i Pere Olivé. Si bé al llibre de Jaume Vidal *Repertori d'en Jaume Vidal i Vidal: músiques per a gralla* (Barcelona: DINSINC, 1992) hi ha una versió per a piano, al Fons de Jaume Vidal i Vidal, 1944–1993 de l'Arxiu Comarcal del Baix Penedès hi ha una versió per a quatre gralles.

- *Izquierdo*, pasdoble, Jaume Vidal i Vidal, s/d Peça dedicada «a l'amic Joan Izquierdo de Valls». Els Grallers de la Torre, al seu llibre *Repertori per a gralla de Josep Mercader Ramon (a) Astó (1886-1964)* (Torredembarra: Grallers de la Torre, 2012), indiquen que aquesta peça té moltes semblances amb el pasdoble torero *El as de espadas* d'A. London, amb el qual coincideixen moltes notes.

- *En Pau i en Ricard*, masurca, Jaume Vidal i Vidal, 1975 Peça dedicada a Pau Orriols i Ricard Casals, que, juntament amb el timbaler Lluís Maria Rodríguez, formaven un grup de gralles anomenat Germans Molins, i que anaven amb canotier.

- *La Romengos*, ball de bastons, Jaume Vidal i Vidal, 1980 Ball dedicat a la seva filla, Montserrat Vidal Alcalà. A la partitura que hi ha al *Fons de Jaume Vidal i Vidal, 1944-1993* de l'Arxiu Comarcal del Baix Penedès hi diu «A la meva filla Montserrat. A totes les dançaires femenines del Ball de Bastons del Vendrell». Hi ha dotze signatures. Inicialment Jaume Vidal va titular la peça com a *Mont-Vi-Lâ*, les inicials del nom i cognoms de la seva filla. Comenta Montserrat Vidal que quan era petita tenia el nas arreveixinat («arromangat»), i que com que una tieta seva li deia «romengos», al final el seu para li va posar aquest nom.

- *Mazurca (Masurca)*, Jaume Vidal i Vidal, 1952

- *Submarino Malvado*, cercavila, Jaume Vidal i Vidal, 1987 Jaume Vidal i Vidal, a més del renom de *Carboner*, també tenia el de *Maestro*, i fins i tot alguns grallers es referien a ell com el *Vidales*. A l'hivern acostumava a anar molt abrigat i amb un barret de tipus rus, i gairebé només se li veia el nas, que era força prominent. Als anys vuitanta, en una trobada de grallers a Altafulla, va sentir que els germans Blanch l'anomenaven *Submarino*, però no va dir res. El nou àlies es va escampar arreu del món graller i, segons informa David Morlà, a l'estiu de 1987 en el dinar de la primera trobada de grallers que es va fer a Torredembarra, i posteriorment a la Festa Major de Vilafranca, va repartir entre les colles de grallers fotocòpies d'una nova peça de la seva autoria anomenada *Submarino Malvado*, tot dient que estava dedicada als grallers d'Altafulla. Joan Albert Blanch diu que això de *Malvado* l'hi deien al Vendrell perquè anava a tocar amb la Colla Vella dels Xiquets de Valls, i en aquelles èpoques eren grans rivals dels Nens del Vendrell.

Totes les peces han estat arranjades per Eduard Casals i per Jordi Barbet, *Kami*, en les percussions.

Gralles del Baix Penedès, grup creat al Vendrell el 1998

Components de l'Orquestra de Ministrils de l'Escola Municipal de Música – Centre de les Arts

Contrabaixos: Queralt Camps (prof.) i Jan Puertas

Fagots: Laura Guasteví (prof.), Dylan Bolaños, Nyah Ferrel i Guillem Torralba

Gralles 1: Laia Glück (prof.), Jordi Cánovas, Mireia Closa, Fidencio Corral i Esther Pérez

Gralles 2: Artur Gómez (prof.), Xavier Baeza, Núria Casas, Chus García, Tanit Farré, Júlia Tirado i Joel Vaccaro

Saxos: Agustí Martínez (prof.), Marta Escaño, Carla Ferrer i Cèlia Pulido

Trombons: Raül Brenchat (prof.), Albert Graus, Climent Fernández i Martí Méndez

Trompes: David Folch (prof.), Jhoselin Alcocer, Aina Navarro, Philip Rendon i Yi Xiao Xu

Trompetes: Dan Posen (prof.), Raül Fortes, Martí Glück, Justo Martín, Julio César Quesquén i Martha Vives

Tuba: Enric Aragonès (prof.)

Percussions: Jordi Barbet, *Kami* (prof.), Germán Cabrera, Miquel Escamilla, Ismael Glück, Dídac López i Ana María Nicolás

Gralles del Baix Penedès, grup creat al Vendrell el 1998

PECES COMUNES

- *El Rotllet*, ball de bastons, Jaume Vidal i Vidal, 1946. Arranj. Ço del Botafoc, 2018
- *La gelosa*, ball de bastons, Jaume Vidal i Vidal (estrena). Arranj. Ço del Botafoc, 2018

Gralles del Baix Penedès, grup creat al Vendrell el 1998

